

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den sidste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 88:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove m.v. (Omlægninger i selskabsbeskatningen m.v.).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).

(Fremsat 6/12 89. Første behandling 8/12 89. Betænkning 11/12 89. Anden behandling 12/12 89. Tillægsbetænkning 12/12 89).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

*Forhandling***Lykketoft (S):**

Vi er faktisk nogle, der er optaget af, om man dog ikke kan få samarbejdet herinde i Folketinget til at fungere og fungere bedre, og netop derfor har i hvert fald jeg været bekymret over statsministerens krav om, at den sag, der nu er på dagsordenen, skal færdigbehandles her den 28. december 1989. Ikke fordi det betyder, at vi skal holde møde mellem jul og nytår, men fordi det er en form for handlekraft og magtdemonstration fra statsministerens side, som er udtryk for det modsatte af omtanke.

Statsministeren har det med at polemisere mod ordvalg, vi andre bruger, også ordvalg, vi aldrig har brugt. Jeg synes, statsministeren burde være mere optaget af sagens realiteter, nemlig at det, vi står med udsigt til her, er, at regeringen om et øjeblik gennemtrumfer et frontalt aftalebrud, der forpester samarbejds klimaet her i Folketinget.

Socialdemokratiet har, selv om vi er blevet utrolig dårligt behandlet, gjort os umage for at undgå den situation. Vi har stillet et ændringsforslag, som vi mener regeringen netop burde

have givet sig selv en måneds tid til at overveje og overveje positivt, nemlig forslaget om, at vi om ikke andet så fra 1993 får en avancebeskatning på store aktiesalgs fortjenester, så de spekulationshuller, der åbnes ved en isoleret nedsættelse af selskabsskatten, under alle omstændigheder forhindres.

Socialdemokratiet har stillet dette ændringsforslag for at komme i en situation, som, hvis det kan vedtages, vil indebære, at vi kunne undgå at opfatte det, der nu sker, som et eklatant brud på skattereftaften. Vi har også sagt, at vi var villige til at justere på ændringsforslaget, så det kunne blive modsvaret af tabsfradrag, hvis det var det, der var barrieren, og vi har understreget, at der ikke hermed lægges op til nogen varig afskaffelse af 3-års-reglen i denne form. Men i øvrigt vil forslaget på grund af dets bundfradrag jo betyde, at langt, langt de fleste – formentlig 95 pct. af dem, der ejer aktier – aldrig vil komme i nærheden af en avancebeskatning, fordi det er meget små beløb, de handler for.

Hvis vores ændringsforslag ikke kan vedtages, må vi stemme imod lovforslaget som helhed, fordi vi helt ubetinget må fastholde, at en isoleret nedsættelse af selskabsskatteprocenten er et brud på skattereftaften af 19. juni 1985, hvis lovforslaget gennemføres uden ændringer og uden forståelse med Socialdemokratiet.

Det er blevet fremført, at det ikke var skattereftaften, når aktieselskabsskatteprocenten i 1985 jo var blevet gennemført forud for aftalen om den store skattereftaften. Det er ikke sandt. Denne aktieselskabsskatteforhøjelse blev entydigt og efter krav ikke mindst fra Det Radikale Venstre, men også fra Socialdemokratiet inkorporeret i aftalen. Den daværende skatteminister understregede også, allerede da han foreslog selskabsskatteforhøjelsen i 1985, at han fortsat betragtede det som et element i skattereftaften, og Det Radikale Venstre udtalte i sit betænkningsskildring vedrørende selskabsskatteforhøjelsen dengang, og jeg citerer med formandens tilladelse Det Radikale Venstres betænkningsskildring fra marts 1985:

»Det Radikale Venstres medlem af udvalget ser forhøjelsen af selskabsskatten fra 40 til 50 pct. som et led i den kommende skattereftaften. Forhøjelsen har fra alle sider været betragtet som et vigtigt led i bekæmpelsen af skattetænk-

[Lykketoft]

ningen og er bl.a. foreslået af tidligere statsminister Anker Jørgensen så sent som i marts 1985.

I den aftale, der er indgået mellem regeringen og Det Radikale Venstre, er forhøjelsen af selskabsskatten som led i skattereformen understreget, idet det fastslås, at provenuet til forhøjelsen af selskabsskatten er til rådighed for de fortsatte drøftelser om en skattereform.«

Man kan videre i alle de dokumenter, der ligger både før og efter denne hændelse i skattereformforhandlingerne se, at det forholder sig sådan, at De Radikales krav blev imødekommet, at selskabsskatteforhøjelsen blev inkorporeret i aftalen, og at man i den endelige aftaletekst da også medtager selskabsskatteprocenten i oversigten over skattereformens provenumæssige konsekvenser og nævner den to forskellige steder.

Alt det dokumenterer med al ønskelig tydelighed, at det var en del af aftalen; alt andet ville også være ulogisk, for hovedformålet med skattereformen var at bekæmpe skattespekulation gennem et skattesystem, der tilstræbte størst mulig symmetri.

Jeg vil gerne understrege, at jeg nægter at anerkende, at denne fremstilling bare er et af to mulige partsindlæg. Jeg mener ikke, der er to lige gode fortolkninger af, hvad der skete for 4½ år siden. Der er én kendsgerning. Det er den, jeg har fremstillet her, og det er det, som jeg synes er det virkelig pinagtige i det, Folketinget er ved at foretage sig med den sag, der er til behandling i dag.

Rahbæk Møller (SF):

I modsætning til, hvad der var tilfældet med L 2, hvor skatteministeren udnyttede den pause, som SF og Socialdemokratiet skaffede ham, til at fjerne et af hullerne og til i øvrigt at undgå nogle andre dumheder, har der ikke været nogen bevægelse overhovedet, hvad angår L 88, ingen vilje til at lukke de huller, som regeringen nu lægger op til at åbne.

Personlig har jeg såmænd ingen problemer med, at jeg skal have en arbejdsdag her mellem jul og nytår, men det generer måske andre, og derfor vil jeg gerne først og fremmest slå fast, at det nok havde været nyttigt, hvis statsministeren havde ladet skatteministeren få en lidt længere tænkepause, hvilket han ville have fået, hvis vi havde ladet lovforslaget undergå en nor-

mal behandling, så vi havde behandlet det i midten af januar. Behandlingen af L 2 har jo vist, at skatteministeren godt kan tænke, hvis han får en rimelig tid til det.

Det gælder så meget des mere, som det jo udelukkende er et resultat af statsministerens uvidenhed på skatteområdet, at vi skal stå her. Statsministeren tror øjensynlig, at det betyder noget, om dette lovforslag bliver vedtaget før eller efter nytår. Men det er jo tydeligt kommet frem under udvalgsarbejdet, at det faktisk kun er en tredjedel af selskabsskatteprovenuet, der stammer fra virksomheder, fra selskaber, hvis skatteår begynder 1. januar. De øvrige selskaber er enten inde i det pågældende skatteår, eller også begynder skatteåret først et stykke ind i det nye år.

Men også for dem, som faktisk har et skatteår, der begynder 1. januar, er det helt uden betydning, om lovforslaget er vedtaget før eller efter nytår. Det forholder sig jo ikke sådan, at revisor sidder nytårsaften og gør regnskabet op. Det er noget, der sker i god tid i løbet af januar og februar og marts.

For en sikkerheds skyld vil jeg derfor bede skatteministeren bekræfte, at denne lov jo får tilbagevirkende kraft med den argumentation, som regeringen har brugt, nemlig i den forstand, at en lang række selskaber allerede er inde i det skatteår, for hvilket loven får virkning.

SF vil stemme imod lovforslaget. Jeg skal ikke gentage alle de argumenter, der er for at stemme imod. Jeg skal blot minde om, at SF ville have kunnet støtte en nedsættelse af selskabsskatteprocenten, hvis vel at mærke den var ledsaget af en fradragssanering, og hvis den var ledsaget af en nedsættelse af personskatteprocenterne, således at der ikke opstod nye skattehuller.

Vedrørende det første, en fradragssanering, vil jeg gerne minde om, hvad skatteministeren sagde, dengang Folketinget behandlede SF's forslag om aftrapning af muligheden for nedskrivning på varelager. Da sagde skatteministeren, jeg citerer fra Folketingets forhandlinger, 1989-90 sp. 2360:

»Jeg vil gerne sige, at tanken om at nedtrappe adgangen til at nedskrive varelager ikke er fremmed for regeringen. . . . Men de forslag, regeringen har været inde på, skal ses i sammenhæng med en samtidig sænkning af erhvervsskattesatserne.«

[Rahbæk Møller]

Men det, der sker nu, er jo netop, at vi sænker selskabsskatteprocenten, men uden at denne fradragsmulighed, som er rent historisk begrundet og er helt urimelig i dag, bliver fjernet.

Hvad angår det andet, muligheden for at udnytte skattefiduser, har jeg lige fået et nyt eksempel, hvor man udnytter muligheden for skattegodtgørelse og køb af rentekuponer, og resultatet efter nedsættelse af selskabsskatteprocenten bliver et merprovenu.

Det er for vidtgående at gennemgå eksemplet her fra talerstolen. Det ville være rart, hvis vi havde haft en tilstrækkelig lang udvalgsbehandling; så kunne vi have taget det dér. Nu vil vi stille spørgsmål om det på almindelig del.

Vi stemmer for ændringsforslaget og imod lovforslaget.

Behnke (FP):

Et af de aspekter som følge af den omlægning af selskabsbeskatningen, der vil finde sted her i dag, der har været diskuteret meget – det er også nævnt i det bilag, der er optrykt til betænkningen – er at få skatteprocenten for de virksomheder, der er omfattet af virksomhedsordningen, sat tilsvarende ned. Vi er meget tilfreds med ministerens svar på spørgsmål 4, der lyder som følger:

»... er det regeringens ønske at få nedsat virksomhedsskatteprocenten, således at den kommer på niveau med den foreslåede nedsættelse af selskabsskatteprocenten«.

Vi kan kun udtrykke håb om, at det kommer til at ske meget hurtigt, at de samlede ændringer af vort skattesystem, som regeringen både i denne forbindelse og i den offentlige debat inden for den sidste måneds tid har lagt op til, vitterlig kommer til at finde sted i 1990, og vi skal fra Fremskridtspartiets side allerede på nuværende tidspunkt udtrykke vilje til at medvirke til sådanne omlægninger.

Det, vi meget nødig skulle have, er, at små og mellemstore virksomheder, typisk enkeltmandsejede, nu skal ud i store spekulationer og store mængder papirarbejde for at omlægge dem til anpartsselskaber eller aktieselskaber for at komme ind under den nye nedsatte selskabsbeskatning. Vi vil hellere, at der meget hurtigt kan ske en afklaring af det samlede skatteområde, således at virksomhederne forskånes for sådanne spekulationer.

Derudover mener vi, at denne nedsættelse af selskabsskatten fra 50 pct. til 40 pct. kun må være første skridt i retning af en yderligere nedsættelse af selskabsskatten. Det, vi foretager i dag, er jo bare en nulstilling i forhold til, hvordan selskabsskatten var før. Så vidt jeg husker, var det i 1985, man forhøjede selskabsskatten fra 40 pct. til 50 pct. Vi er altså tilbage til først i 1980'erne, og vi mener, der er behov for at komme længere ned.

Når vi mener, der er behov for at komme længere ned, så er det, fordi vi har et inderligt ønske om, at Danmark, i hvert fald rent finansielt, bliver Europas Hong Kong. Det skal være stedet, hvor virksomhederne har deres hovedkontor, hvor virksomhederne foretrækker at blive beskattet og dermed er med til at danne et bredere beskatningsgrundlag netop her i Danmark.

En yderligere nedsættelse af skatteprocenten vil efter vor mening få langt større virkning, end når alverdens ministre render rundt på charmeoffensiv ude i den store verden og forsøger at få udenlandske virksomheder til at bosætte sig i Danmark. Det er ikke nok, at sådan en ting som skatteprocenten er skrevet med små bogstaver i Danmarks præsentationsmateriale. Man er vant til at se efter den slags. Derfor håber vi, at den her foreslåede nedsættelse af selskabsskatten meget hurtigt bliver efterfulgt af yderligere nedsættelser.

Hvis Danmark skal have mulighed for at blive et europæisk Hong Kong, så skal der mere end dette lovforslag til, og vi håber, at de ekstra ting, der skal til, kan der blive taget fat på allerede i 1990, også i forhold til EF's indre marked. Det kan ikke nytte noget, at alle de gode ting skal vente til umiddelbart før årsskiftet 1993.

Og så synes vi ellers, det er på tide, at vi får dette lovforslag vedtaget, så vi kan få stoppet den usikkerhed, der naturligt er opstået i befolkningen og ikke mindst hos virksomhederne og hos virksomhedernes økonomiske rådgivere.

Jeg skal til slut meddele, at det ændringsforslag, der er stillet af Socialdemokratiet og SF, ikke vil få tilslutning fra Fremskridtspartiet.

Elisabeth Arnold (RV):

Socialdemokratiet har det synspunkt på selskabsskatten, at den er en del af skattereform-

[Ellisabeth Arnold]

forliget, det er skattereformstof. Jeg mindes hr. Lykketofts tale her for lidt siden, hvor han sagde, at der ikke var andre gyldige fortolkningsbidrag end det, som Socialdemokratiet havde lagt til grund.

Det Radikale Venstres synspunkt er, at selskabsskatten ikke formelt er skattereformstof. Ændringen af selskabsskatten blev vedtaget sidst i 1985 med en anden partisammensætning. Bl.a. SF og VS stemte for, at selskabsskatten skulle hæves.

Naturligvis er selskabsskatten en del af det politisk-økonomiske landskab, der omgiver skattereformen, og den er også ganske rigtigt nævnt flere steder i skattereformforliget med den procentsats, som den blev hævet til to måneder i forvejen, nemlig 50. Derfor er der ingen grund til, at jeg endnu en gang læser højt af det betænkningsskildring, som Det Radikale Venstre skrev dengang.

Jeg vil minde om, at Socialdemokratiet skrev i deres betænkningsskildring, hvor de undlod at stemme for forhøjelsen af selskabsskatten, at denne løsning – altså forhøjelsen af selskabsskatteprocenten – nu er vanskeliggjort uhyre, fordi lovforslaget om forhøjelse af selskabsskatten indgår som led i aftalen mellem regeringen og Det Radikale Venstre om en for Socialdemokratiet osv. osv.

Socialdemokratiet brugte megen tid i debatten på at skælde Det Radikale Venstre ud, fordi vi havde hevet selskabsskatten ud af de igangværende skattereformforhandlinger, og sagde, at man dermed havde lagt gift for de kommende forhandlinger. Det er svært at finde nogen steder i forhandlingerne, hvor der er den højt besungne forståelse mellem Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet, som hr. Lykketoft senere har givet udtryk for.

Det, der står fast, er imidlertid, at uanset at man vedtog selskabsskatteforhøjelsen med et andet partiselskab end det, man senere vedtog skattereformen med, og uanset at Socialdemokratiet mente, at skattereformforhandlingerne blev væsentligt vanskeliggjort, så fik man faktisk en skattereform to måneder efter, at man forhøjede selskabsskatteprocenten. Det er et faktum, som Socialdemokratiet ikke på nogen måde kan bestride.

Jeg vil gerne komme med et tredje fortolkningsbidrag til dagens tekst om, hvorvidt selskabsskatteprocenten er en del af skattereform-

men eller ej. Det er det, der hedder, at Det Radikale Venstre i sin tid i betænkningsskildringen om selskabsskattens forhøjelse skrev, at den var et led i den kommende skattereform. Det er klart, at sådan noget kan man skrive af flere grunde, bl.a. fordi man mener det, men også, fordi man ønsker at fastholde Socialdemokratiet på en forhandlingslinje, som så ud til at være ganske alvorligt i fare. Det viste sig senere, at man fik Socialdemokratiet tilbage på banen, og det tror jeg vi er mange der er godt tilfredse med.

Regeringen og Socialdemokratiet har det fælles synspunkt, at selskabsskatten skal ned. De har også det synspunkt, at det skal virksomhedsskatten, det skal andre skatteformer, sådan at der fortsat er den parallelitet, som er tilsigtet med skattereformen. Begge parter har skrevet det, begge parter har sagt det gentagne gange. Jeg synes, vi skal se at få det gennemført.

Jeg vil gerne spørge: Hvad forhindrer os i at gå videre? Man kan se, at regeringen i et af de svar, som er optrykt i denne betænkning, siger:

»Det er klart, at det på længere sigt er uholdbart, hvis virksomhedsskatten ikke sættes tilsvarende ned som selskabsskatten.«

Man kan se i et andet svar:

»Regeringen vil således arbejde på at få sænket virksomhedsskatten i forbindelse med omlægninger i beskatningen på personskatteområdet.«

Socialdemokratiet skriver i bemærkningerne til det ændringsforslag, vi behandler her:

»Socialdemokratiet vil betragte lovforslaget som en acceptabel, midlertidig revision af skattereformaftalen, hvis lovforslagets vedtagelse hurtigt følges op af forhandlinger om samlet omlægning af person- og selskabsskattesystemet.« Det vil sige, at det, som Socialdemokratiet spørger om i deres bemærkninger til ændringsforslaget, har skatteministeren allerede svaret på i forbindelse med adskillige spørgsmål.

Hvad forhindrer os i at komme videre? Svaret står i dagens kronik i dagbladet Det Fri Aktuelt. Svaret er: Berøringsangst. Der er ikke nogen som helst andre grunde til, at vi ikke skal kunne gennemføre det, som alle parter herinde er fuldstændig enige om skal gennemføres.

Det Radikale Venstre havde helst set en samlet løsning. Vi havde helst set en ændring af hele skattesystemet samtidig med ændringen i sel-

[Elisabeth Arnold]

skabsskattesatsen. Det lå også for i det oplæg, som lå på Socialdemokratiets og regeringens bord i oktober, hvor forhandlingerne brød sammen. Det oplæg ønsker Det Radikale Venstre stadig væk skal have gyldighed. Vi ønsker stadig væk den sammenkædning af de forskellige skatteformer.

Processen med vedtagelsen af den nedsatte selskabsskatteprocent er nu i gang, og vi lover at følge op. Vi synes, det er vigtigt, at vi får slået fast, at vi skal have nye kontakter mellem regeringen og Socialdemokratiet vedrørende de øvrige skattesatser. Og det kan selvfølgelig ikke vente de tre år, som er forudsat i bemærkningerne til det ændringsforslag, Socialdemokratiet har stillet. Derfor kan vi ikke stemme for ændringsforslaget.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg er ikke spor i tvivl om fru Elisabeth Arnolds gode vilje i forhold til at nå resultater og også nå en sammenhæng som den, Socialdemokrater og Radikale i 1985 var enige om at man skulle have, og som vi nu – sådan har jeg opfattet det – i princippet er enige om, nemlig at vi skal tilstræbe en sammenhæng mellem person- og selskabsskatterne, men på et lavere niveau. Jeg er ikke spor i tvivl om, at sådan forholder det sig.

Men når vi nu forholder os til den del af det politiske klima, der hedder indgåede aftaler og deres overholdelse, så er jeg nødt til at sige til fru Elisabeth Arnold – som jo af gode grunde ikke var til stede for 4½ år siden herinde under forhandlingsforløbet, og da skattereformaften blev indgået – at det betækningsbidrag fra Socialdemokratiet i forbindelse med selskabsskatteforhøjelsen, fru Elisabeth Arnold refererede en bid af, er udtryk for, at vi synes, det er bekymringsvækkende, at man vedtager en selskabsskatteforhøjelse isoleret uden at lukke de huller, der i øvrigt er i selve forhøjelsessituationen, og med den agt at bruge pengene til nogle arbejdsgivertilskud, så de ikke er til rådighed for skattereformen. Det er det, vi siger noget om i betækningsbidraget.

Det, som Det Radikale Venstre havde som fortjeneste i den her forbindelse, var, at man i selve betænkningen sagde, at det er en del af skattereformen, pengene skal bruges i skattereformen, og at man ved de førstkommande mø-

der i forhandlerkredsen derefter insisterede på, at sådan blev det også nedfældet. Det var Det Radikale Venstres fortjeneste dengang, er jeg nødt til at fortælle fru Elisabeth Arnold.

Derfor står den holdning hos regeringen, også regeringens radikale medlemmer, at det her ikke er skattereformstof, faktisk i beklagelig modstrid med realiteterne.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Vi nærmer os jo diskussionerne om de højere formalistiske spilleregler, som er vanskelige at gennemskue.

Jeg kan ikke forstå, at hr. Lykketoft bliver ved med at henvise til, at forhøjelsen af selskabsskatteprocenten i sig selv skulle være en del af skattereformaften, da den jo er vedtaget med et andet sæt af partier; Socialdemokratiet var ikke med. En selskabsskatteprocent på 50 står nævnt i skattereformaften, men det gør forhøjelsen ikke.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Socialdemokratiet har stillet et ændringsforslag, som her er til forhandling. Det går ud på at ophæve den gældende 3-års-regel ved beskatning af aktieavancer. Efter forslaget er der ikke adgang til tabsfradrag for aktier med mere end 3 års ejertid. Det vil altså sige, at Socialdemokratiet foreslår beskatning af fortjeneste ud over 10.000 kr., men ingen fradragsret for tab.

Jeg er opmærksom på, at Socialdemokratiet i betænkningen har tilkendegivet, at der kunne blive tale om en sådan symmetri, at der også på visse vilkår kunne gives adgang til tabsfradrag, men det er altså ikke foreslået.

Forslaget rammer også gamle aktier, hvor fortjenesten måske udelukkende er optjent før ændringsforslagets fremsættelse. Den vil altså blive beskattet med tilbagevirkende kraft. Hertil kommer, at en række skatteydere med gamle aktier formentlig ikke længere har dokumentation for anskaffelsessummen for deres aktier, fordi den jo er ganske uinteressant, da aktierne er mere end 3 år gamle.

Man kan også frygte, at den skattefrie bundgrænse på 10.000 kr. pr. år vil give anledning til en række afståelser og generhvervelser, der udelukkende er skattemæssigt begrundet.

Af disse og en række andre grunde må regeringen klart afvise Socialdemokratiets ændringsforslag.

[Skatteministeren]

Hr. Lykketoft beskæftigede sig mest med spørgsmålet om skattereformen i relation til dette forslag om at sænke selskabsskatten fra 50 til 40 pct. Jeg synes, det var meget opsigtsvækkende, at hr. Lykketoft kom med den overordentlig stærke udtalelse, at det er et frontalt af-talebrud, der forpester forhandlingsklimaet. Jeg synes, det er en meget stærk udtalelse, navnlig hvis der i Socialdemokratiet er kræfter, som gerne vil have positive samtaler i det nye år.

Jeg synes ikke, det var mindre stærkt, da hr. Lykketoft sagde, at han ikke kunne anerkende, at der i denne sal kan findes to opfattelser. Den opfattelse, som hr. Lykketoft har gjort sig til talsmand for, nemlig at der her er tale om et brud på skattereformen, er den eneste sande opfattelse. Den tankegang, at der ikke kan findes mere end én opfattelse, er en, vi mest finder i dele af Europa, hvor særrettigheder i denne tid står for fald.

Jeg synes ikke, hr. Lykketoft har nogen baggrund for sådan at stille sig op som en slags politisk højesteretspræsident, der objektivt kan afgøre, hvad der er den sande og eneste sande opfattelse i dette spørgsmål. Skal det være sådan, at fordi én part stædigt og gentagne gange påstår, at der er tale om en krænkelse af et indgået forlig, så er det den eneste sande opfattelse? Skal det være sådan, at fordi én part siger det, så skal den anden part bøje sig for den opfattelse?

Vi anerkender, at hr. Lykketoft var og er part i skattereformaftalen, oven i købet en stærkt engageret part, og det farver måske også hr. Lykketofts syn på selskabsskattens forbindelse med skattereformaftalen.

Der findes faktisk i denne sag to forskellige opfattelser, det er jeg nødt til at understrege. Det er regeringens klare opfattelse, at denne sænkning af selskabsskattesatsen ikke er i strid med aftalen om en skattereform.

For det første blev, som det flere gange er fremhævet, sænkningen af selskabsskattesatsen gennemført uafhængigt af skattereformen og uden om Socialdemokratiet. For det andet står der intet i skattereformafgørelsen om forhøjelse af selskabsskattesatsen. Selskabsskatten er omtalt som bidragyder til finansieringen af skattereformen, men det er noget andet, end at den er en del af aftalen om skattereformen. I de dokumenter, som hr. Lykketoft

henviste til, er forhøjelsen af selskabsskattesatsen også kun omtalt som bidragyder til finansieringen af skattereformen.

Jeg kan heller ikke anerkende, at forhøjelsen af selskabsskattesatsen var en uomgængelig forudsætning for etableringen af det system, der blev bygget op med skattereformen. Det er klart, at da skattesatserne i skattereformen blev aftalt, blev der skelet til, at selskabsskattesatsen i mellemtiden var forhøjet til 50 pct., men det er jo ikke sådan, at der med skattereformen er indført en 100 pct. konsekvent og ufravigelig parallelitet imellem skattesatserne. Også i det nuværende system er der et vist spænd imellem de forskellige skattesatser, men spændet blev mindsket med skattereformaftalen, og det var også det, der var tilsigtet.

Jeg synes, at det ville være mere konstruktivt, hvis hr. Lykketoft i stedet for at forfægte sin kamp for at bevise, at sænkning af selskabsskatten skulle være i strid med skattereformen, var stærkere optaget af det fremadrettede.

Jeg vil gerne her gentage, hvad jeg allerede har svaret i Folketingets Skatteudvalg, nemlig at det faktisk er regeringens opfattelse, at det er en fordel, hvis der er det mindst mulige spænd mellem selskabsskat, virksomhedsskat og skat af kapitalafkast. Derom er regeringen og Socialdemokratiet enige. Men skattesatserne i virksomhedsskatteordningen og skatten af kapitalafkast er efter regeringens opfattelse omfattet af skattereformaftalen.

Når regeringen har valgt i denne omgang kun at sænke selskabsskattesatsen, mens virksomhedsskatten og skatten af kapitalafkast bevares uændret på ca. 50 pct., er det netop for at undgå brud på skattereformaftalen. Det synes jeg er vigtigt at understrege, og det synes jeg også Socialdemokratiet skulle bide mærke i.

Det er endvidere regeringens opfattelse, at sænkningen af selskabsskattesatsen bør følges op af en samlet tilpasning af person- og erhvervsbeskatningen, som sigter på at mindske spændet mellem de forskellige skattesatser. Derfor vil jeg også gerne tilkendegive, at regeringen vil tage kontakt med skattereformpartierne for at drøfte en sådan samlet tilpasning af person- og erhvervsbeskatningen.

Om lidt vedtager Folketinget en sænkning af selskabsbeskatningen. Med denne vedtagelse følger Danmark en udvikling, vi i de senere år har kunnet se i landene omkring os, der enty-

[Skatteministeren]

digt går i retning af lavere skattesatser for såvel erhverv som personer.

Nu tager vi det første skridt ved at sænke selskabsskattesatserne, så de kommer lidt mere på linje med, hvad der gælder i de lande, vi skal konkurrere med. Det er meget væsentligt for dansk erhvervsliv, at vi med denne vedtagelse nu har fået et par vigtige hjørnestene bragt på plads.

Umiddelbart før jul vedtog Folketinget finansloven, der fastlægger udgiftspolitikken for det kommende år, og i dag vedtager vi så en sænkning af selskabsbeskatningen, således at store dele af erhvervslivet kan nyde gavn af en bedre konkurrencesituation og ved, på hvilke vilkår der kan disponeres. Danmark bliver på denne måde lidt bedre rustet til at møde de udfordringer, der kommer til os fra udlandet.

Det er overordentlig glædeligt, at det nu lykkes at få disse sidste ting bragt på plads, inden vi går ind i det nye år.

(Kort bemærkning).

Bjørn Westh (S):

I anledning af skatteministerens sidste bemærkning skal jeg blot gøre opmærksom på, at Industrirådets formand og Industrirådets direktør har udtalt, at de lettelser, industrien opnår ved den skattnedsættelse, der her vedtages, kun er en fjerdedel af de belastninger, dansk erhvervsliv får pålagt gennem den finanslovaftale, der er gennemført her i Folketinget. Det samlede erhvervsliv: Håndværksrådet, Industrirådet og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, har påpeget, at finansloven inklusive denne skattnedsættelse forringer konkurrenceevnen for dansk erhvervsliv.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Somme tider er det lettere at undgå at besvare pinlige spørgsmål. Jeg går ud fra, at det er derfor, skatteministeren ikke besvarede mit spørgsmål, så jeg gentager det:

Vil skatteministeren bekræfte, at efter den sprogbrug, som regeringen har anvendt som begrundelse for at kalde Tinget ind her mellem jul og nytår, nemlig at loven ikke må have tilbagevirkende kraft, har loven tilbagevirkende kraft, idet der allerede er et stort antal selskaber, som er i gang med det regnskabsår, som loven får virkning for?

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Regeringen har ikke som begrundelse for at der skulle afholdes møde i dag i Folketinget brugt, at lovforslaget ellers ville få tilbagevirkende kraft.

Det, regeringen har lagt megen vægt på, er, at også dette element, som er et led i aftalen om finansloven, bliver bragt på plads i så god tid som overhovedet muligt, således at alle ved, hvad de kan disponere efter. Det er vel også lidt bagvendt at skulle argumentere for berettigelsen af, at en lov er vedtaget, inden den formelt træder i kraft.

Regeringen har altså lagt megen vægt på, at tingene er på plads i god tid. Det antal medlemmer, der kan gøre krav på det i henhold til grundloven, har ønsket sagen udsat de 12 søgnedage, der er mulighed for. Det er sket. Folketinget mødes så i dag, og derefter er tingene på plads, inden vi træder ind i det nye år. Det synes jeg er godt og ordentligt, og det er den begrundelse, regeringen har brugt.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg går ud fra, at statsministeren har udsendt sin pressemeddelelse uden at konferere med skatteministeren, for det, skatteministeren lige sagde, er i lodret modstrid med den pressemeddelelse, som statsministeren udsendte, da han annoncerede, at han ville indkalde Folketinget. Statsministeren sagde her bl.a.:

»Det vil imidlertid betyde, at de to forslag, der træder i kraft den 1. januar 1990, skulle vedtages med tilbagevirkende kraft. Det finder statsministeren uacceptabelt.«

Jeg beder endnu en gang skatteministeren bekræfte, at efter den fortolkning, der ligger her, har lovforslaget allerede ved vedtagelse i dag tilbagevirkende kraft. Jeg beder med andre ord skatteministeren bekræfte, at et stort antal selskaber allerede er inde i det regnskabsår, for hvilket loven får virkning.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Det, statsministeren har udtalt i sin pressemeddelelse, er korrekt. Der er rent faktisk en række elementer i det lovforslag, vi netop har vedtaget, som ville have fået tilbagevirkende kraft, hvis de først var blevet vedtaget i det nye år.

[Skatteministeren]

Regeringen har ikke i sin begrundelse for at ønske Folketinget indkaldt i dag lagt hovedvægten på disse mere juridisk betonedede argumenter, men mest på det synspunkt, at det er godt og ordentligt, at forslagene er vedtaget, inden de træder i kraft. Men det forandrer altså ikke, at der rent faktisk var og er nogle elementer i lovforslag nr. L 2, som ville have fået tilbagevirkende kraft, hvis de først var blevet vedtaget i det nye år.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Skatteministeren udtaler sig stadig væk i modstrid med statsministeren, men lad nu det være. Jeg beder bare skatteministeren bekræfte, at der er et stort antal selskaber, som allerede er inde i det skatteår, for hvilket loven får virkning.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Jamen det kan jeg bekræfte. Det har såvel statsministeren som jeg svaret på i Folketingets Skatteudvalg.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslaget.

*Afstemning***Ændringsforslaget**

forkastedes, idet 65 stemte for, 82 imod.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

*Forhandling***Lykketoft (S):**

I sin replik før beskæftigede skatteministeren sig med det forkastelige i, at jeg skulle have sagt, at der ikke var to ligeværdige partsindlæg i den her sag om, hvad det egentlig var, vi aftalte for 4½ år siden.

Nu er skatteministeren jo i et vist omfang undskyldt, ikke ved at karakterisere det udsagn fra mig som østeuropæisk, eller hvad det nu var, men han er undskyldt på den måde, at han ikke var med i forhandlingerne for 4½ år siden. Derfor kan han måske leve i en berettiget uvidenhed.

Derfor havde det måske været mere interessant, hvis økonomiministeren havde bevæget sig herop og fortolket det radikale betækningsbidrag fra 29. marts 1985, hvori der stod, at Det Radikale Venstre så forhøjelsen som led i den kommende skattereform. At forhøjelsen var et led i skattereformen, blev understreget af, at provenuet var til rådighed for de fortsatte drøftelser om skattereformen. Det havde været mere interessant end forsøg på fortolkning af fortiden fra en person, der, med al respekt for hans nuværende stilling, ikke deltog i de pågældende forhandlingsforløb.

Jeg vil godt sige om det, vi skal tage stilling til om et øjeblik, at man naturligvis kan vurdere de spekulationsmuligheder, der åbnes for ved en isoleret nedsættelse af selskabsskatten, som større eller mindre; men for mig er vedtagelsen af dette forslag på tværs af Socialdemokratiet og på tværs af indgåede aftaler et stort problem, fordi det er et spørgsmål om dansk politisk moral og dermed også spørgsmålet om, om man overhovedet kan lave store, langsigtede aftaler med en regering, hvor stats- og skatteministrene vælger at se væk fra realiteterne i tidligere aftaler for at skaffe sig et flertal med Fremskridtspartiet i en snæver vending.

Statsministeren var selvfølgelig ikke direkte til stede ved forhandlingerne i 1985, men han var dog statsminister, han havde dog ansvaret, og han burde dog vide, at her har regeringen et alvorligt troværdighedsproblem.

Men troværdighedsproblemet, det moralske problem, der kan forgifte forhandlingsklimaet fremover, er nok så stort for økonomi- og socialministrene. De er nemlig de eneste medlemmer af den nuværende regering, der faktisk deltog i hele forløbet, og som ved, at den fremstilling, jeg giver her, er den korrekte fremstilling.

Jeg synes, at der er grund til at være sørgmodig over forløbet. Det helt generelle problem er, at selv i en situation, hvor Socialdemokratiet er blevet uhørt dårligt behandlet, har vi prøvet at svare med et forsonligt modspil, prøvet at holde sammen på tingene og at holde vandene åbne for videre forhandlinger i et godt klima.

Vi er heller ikke blevet besvaret rimeligt i denne omgang. Vi er blevet mødt med en usmidig styrkedemonstration, med en hasteindkaldelse i dag, som der ikke var nogen saglig begrundelse for. Der var ingen omtanke, ingen eftertanke, ingen imødekommenhed fra statsmi-

[Lykketoft]

nisteren. Der var ikke den imødekommenhed, der kunne forbedre klimaet, kunne bane vej for det brede samarbejde, som landet har brug for.

Det synes jeg, hr. statsminister, er sørgeligt og meget urovækkende.

Aggaard (KF):

Fra konservativ side er vi særdeles tilfreds med, at dette forslag bliver vedtaget ved tredjebehandlingen i dag, som det forelå ved andenbehandlingen. Vi tror, det er fornuftigt, at vi nu får afsluttet den negative debat, der har været om dette positive forslag, inden vi går ind i det nye år.

Vi tillægger det nemlig overordentlig stor betydning, at vi med vedtagelsen af dette lovforslag får signaleret til omverdenen, at vi er på vej til at etablere et endnu mere erhvervsvenligt klima i Danmark, end vi har i dag. Det betyder noget for vore eksisterende selskaber og for dem, der påtænker at etablere sig i Danmark. Der er for os ingen tvivl om, at nedsættelse af selskabskatteprocenten med 20 pct. vil være et vigtigt bidrag til styrkelsen af danske virksomheders konkurrenceevne og vil være af stor betydning for selskabernes investeringsmuligheder og fremtidige budgetdispositioner.

Jeg vil gerne understrege vigtigheden af, at vi kommer videre ad denne vej. Vi har fra konservativ side ingen ønske om, at man skal vælge sin virksomhedsform ud fra skattemæssige forhold, og derfor kan vi kun opfordre regeringen til at fortsætte arbejdet med en sænkning af satsene i personskatteloven og dermed skabe ensartede beskatningsforhold for alle erhvervsvirksomheder.

Vi er fra konservativ side parat til at deltage i arbejdet med en sænkning af det samlede skattetryk, men også til at skaffe dækning for skattelettelserne på finansloven.

Jens Thoft (SF):

Jeg skal ikke forlænge debatten så forfærdelig meget mere, men jeg vil gerne sige, at med de asymmetrier, der skabes med nedsættelsen af selskabsskatten, kombineret med de huller, vi skabte med lovforslag nr. L 2 omkring vedhængende renter, igen kombineret med en række julelege omkring skattegodtgørelse, er det efter vedtagelsen om et øjeblik muligt at konstruere en ren pengemaskine, som giver mere ud i skat, end der puttes ind i maskinen.

Det er da for fjollet, hr. minister, at lave sådanne asymmetrier i skattelovgivningen, som gør det muligt for skatteydere at indgå i svikmøllearrangementer, der gør skattesystemet til taber. Men sådanne er det muligt – og jeg sidder med et eksempel i hånden – at konstruere nu.

Jeg vil gerne understrege, som vores ordfører, hr. Rahbæk Møller, også gjorde – han måtte ganske vist efter det tre gange, før vi fik skatteministeren på talerstolen og bekræfte det – at der i forvejen er mange tilbagevirkende elementer i den lovgivning, vi får vedtaget i dag, når vi nu er færdige. Det er derfor ikke rigtigt, at det var nødvendigt at indkalde Folketinget mellem jul og nytår for at vedtage dette her.

Jeg synes, ministeren har ret, når han siger, at det skal vedtages, før det træder i kraft. Det synes jeg ministeren principielt har helt ret i. Jeg synes sådan set også, ministeren ville have haft ret, hvis han havde sagt det, da man forhøjede aktieselskabsskatten, dengang den blev forhøjet langt inde i indkomståret – det var, som folk vil huske, i påsken, man forhøjede den – og det var dog en ugunstig handling.

Det, vi har kritiseret denne lovgivning for, er jo ikke, at den strammer op; det, vi har kritiseret denne lovgivning for, er, at den åbner alt for store huller, den er alt for venlig. Vi har nu engang den regel her i Folketinget, at lovgivning med tilbagevirkende kraft, som begunstiger skatteydere, er der ingen moralske problemer i, men lovgivning med tilbagevirkende kraft, som straffer skatteydere, er der moralske problemer i. Men det er der jo ikke tale om her. Det, vi kritiserer lovgivningskomplekset her for, er jo netop de vældige huller, der er.

Men det er da lykkedes at få holdt mødet, og om et øjeblik er det også lykkedes at få lovforslaget vedtaget. At det så også lykkedes at ødelægge et og andet medlems juleferie, er der ikke noget at gøre ved.

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Lykketoft brugte megen energi på at tale om moral, om spilleregler, om mulighederne for at indgå forlig af en vis varighed i dansk politik. Jeg synes ikke, det er så forfærdelig interessant at blive ved med at beskæftige sig med, hvad der skete for 5 år siden, alene af den grund, at jeg ikke selv var til stede. Derfor er det ikke nemt at vide, hvad der blev skrevet mellem linjerne og sagt i de lukkede udvalgmøder.

[Ellisabeth Arnold]

Men hvis man som almindelig dansker og almindelig fjernseer og presselæser har fulgt med i dansk politik og de forhandlinger, der har været om de store skatteændringer i det sidste halve år, må man sige, at det minder meget om en fodboldkamp, hvor spillet ikke rigtig vil glide for nogen af holdene. Nu forsøger det ene hold sig med et gennembrud, og man er lidt dristig og forudser måske så småt et frispark. Og modparten forsøger så omgående at filme sig til et straffespark ved at smide sig i græsset, tage sig på sit ømme skinneben og råbe »Forligsbrud, forligsbrud, forligsbrud!« Men tilskuerne og dommerne og alle vi andre kender godt reglerne og ved godt, at få sekunder efter, at den lidende og slagne spiller har opgivet at få sit straffespark, rejser han sig igen og spiller muntert videre.

Vi ønsker Socialdemokratiet tilbage på banen igen.

Svend Auken (S):

Vi runder et skarpt hjørne ved vedtagelsen af det forslag, der kommer til afstemning om et øjeblik. Ikke så meget på grund af indholdet af forslaget, selv om det selvfølgelig er dybt bekymrende, at man nu gennemfører en isoleret nedsættelse af selskabsskatteprocentsatsen uden at sænke skattesatserne i det øvrige skattesystem og dermed åbner for en mængde omgælsmuligheder i vort skattesystem; det kan være alvorligt nok, men det er ikke derfor, jeg har bedt om ordet. Det har vores ordfører i øvrigt udtrykt ganske udmærket.

Når jeg har bedt om ordet og har brugt udtrykket, at vi runder et skarpt hjørne, så er det, fordi det er første gang i de 18 år, jeg har været medlem af Folketinget, at jeg har oplevet en situation, hvor to parter i en aftale om vigtige samfundsspørgsmål, en regering og en opposition, er i en situation, hvor den ene part – oppositionen – med meget stor styrke og meget vedholdende hævder, at regeringen på et helt afgørende punkt har brudt en indgået aftale. Jeg mindes ikke en sådan situation.

Det er klart, at der altid kan være fortolkningsproblemer ved indgåede aftaler; der kan altid være et eller andet lille hjørne, man er uenig om. Men jeg mindes ikke i mine 18 år her, at vi før har været i en situation, hvor oppositionen om et afgørende punkt i en vigtig aftale har gjort det synspunkt gældende over for regerin-

gen, at regeringen ved at få vedtaget sit forslag bryder en indgået aftale.

Jeg mener, det er en dybt beklagelig situation. Jeg mener, at den tegner et meget mørkt perspektiv for det fremtidige, nødvendige samarbejde i dansk politik.

Så snart vi i Socialdemokratiet blev opmærksom på, at regeringen agtede at overtræde skattereformaftalen med os, skrev jeg direkte til statsministeren og gjorde opmærksom på, at der her forelå et alvorligt aftalebrud, og statsministeren og jeg har siden haft en brevveksling herom.

Ikke desto mindre har regeringen uden at ville tage et møde med Socialdemokratiet eller de øvrige forligspartier i skattereformaftalen om dette spørgsmål insisteret på at gennemføre denne lovgivning nu. Man har ikke ønsket at vente på en aftale om den almindelige skattereform. Man har ønsket at bryde en aftale med Socialdemokratiet for at sikre grundlaget for en finanslovaftale med et andet parti, der i sin tid ikke var med i skattereformaftalen, nemlig Fremskridtspartiet.

Vi har i Socialdemokratiet ikke gjort op, hvilke konsekvenser man skal drage af dette alvorlige forligsbrud, men det siger sig selv, at det bliver svært at indgå fremtidige aftaler, hvis ikke bestående aftaler respekteres af alle parter.

For dem af os, der brugte mange måneder på at gennemforhandle den gældende skattereform, både på regeringsside og på oppositionsside, er dette en sørgelig dag, fordi man bryder et af de allervigtigste principper i skattereformaftalen og dermed også bryder tilliden i dansk politik.

Jeg insisterer naturligvis ikke på i denne situation, klokken to minutter i tolv, at regeringen skal komme til fornuft. Det ville jo være en tom demonstration. Men jeg beder regeringen om alvorligt at overveje i fortsættelse heraf, at vi i Socialdemokratiet – og jeg tror mange i offentligheden med os – har den overbevisning, at der her foreligger et eklatant aftalebrud, og at det bryder tilliden – noget af det mest værdifulde, vi har i dansk politik – tilliden til indgåede aftaler.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det er for så vidt unødvendigt, at jeg tager ordet, fordi debatten om muligt brud på skattereformen nu har pågået igennem uger og alle

[Statsministeren]

har talt ud om det emne med undtagelse af hr. Lykketoft og hr. Svend Auken, som skarpere og skarpere – det skal man lægge mærke til – gør gældende, at der er tale om et forligsbrud. Og jeg må forstå det sådan, at det så også får konsekvenser.

De skarpeste udtryk, som er brugt i løbet af disse mange ugers debat, har de to socialdemokratiske folketingsmedlemmer anvendt under debatten her i dag, og vi har allé kunnet fornemme, at de lægger megen vægt på at skære det ud i krystal af politiske grunde. Derfor tager jeg ordet, for det skal ikke stå uimodsagt, at her er tale om forligsbrud, for det er der ikke.

Man har påberåbt sig betænkningen fra i sin tid, da forslaget til lov om ændring af selskabsskatteloven blev gennemført. Vi taler om folketingsåret 1984–85. Den daværende regering ønskede i en bestemt sammenhæng at forhøje selskabsskatten til 50 pct. Det blev der indgået en aftale om mellem den daværende regering og Det Radikale Venstre, og i betænkningen til lovforslaget, nr. L 209, står således (Folketings-tidende 1984–85, tillæg B, sp. 1057):

»I den aftale, der er indgået mellem regeringen og Det Radikale Venstre, er forhøjelsen af selskabsskatten som led i skattereformen understreget, idet det fastslås, at provenuet af forhøjelsen af selskabsskatten er til rådighed for de fortsatte drøftelser om en skattereform.«

Som alle husker, havde Socialdemokratiet ingen part i denne aftale, og Socialdemokratiet undlod da også at stemme. Det er en ærlig sag. Her forelå – og der foreligger stadig – en aftale mellem den daværende regering og dens parti-er og Det Radikale Venstre.

Selv om det er elementært, er jeg nødsaget til at gøre Socialdemokratiets talsmænd opmærksom på, at det er en aftale mellem to parter, det er ikke en tredjemandsaftale. Det forholder sig ikke således, at fremmede kan støtte ret, juridisk eller politisk, på denne overenskomst mellem Det Radikale Venstre og den daværende regering.

Sådan er nu engang vilkårene. Det Radikale Venstre og de daværende regeringspartier er fortsat enige om, at det ikke er et brud på skattereformen, at vi nu nedsætter skatteprocenten til 40.

Dernæst vil jeg sige, at i skattereformen er selskabsskatten nævnt i en talkolonne over provenuer. Det er helt naturligt. Man kan jo ikke se

væk fra, at selskabsskatten nu engang indbringer et provenu. Jeg føler mig helt overbevist om, at dersom så erfarne og kyndige skattemennesker som Socialdemokratiets forhandlere havde ønsket at gøre en bestemt selskabsskatteprocent til et direkte og bindende led i skattereformen, havde de da naturligvis draget omsorg for at få det nævnt i teksten, men det er ikke sket.

Derfor tager jeg ordet i dag for på regeringens vegne at tage til genmæle over for det helt uunderbyggede postulat om, at vi begår brud på skattereformen. Det har ikke været vores hensigt, det har heller ikke været vores gerning. Vi har vor frihed på dette punkt.

Og så glæder jeg mig i øvrigt til, at vi, når sine-dene falder lidt mere til ro, på ny kan tage fat på de omfattende problemer, som er forbundet med at skaffe landet en forbedret skattelovgivning, og regeringen ønsker fortsat gerne, at det sker med meget bred tilslutning i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

Både under de forhandlinger, der fandt sted mellem Fremskridtspartiet og regeringen i november og december 1988, og i de forhandlinger, som har fundet sted i dette efterår, har et tilbagevendende spøgelse været, at regeringen jo havde en skattereformaftale med Socialdemokratiet, hvilket umuliggjorde ændringer på forskellige områder, og det var desværre mange.

Vi nåede frem til ved dette års finanslovforhandlinger, at emner som den skattefri bundgrænse og statsskatten på de 22 pct. var mulige forhandlingsemner, og vi var selvfølgelig tilfredse med, at vi kunne nå så langt i en afklaring.

Hr. Svend Auken nærmest antydede for et øjeblik siden, at Socialdemokratiet overvejer helt at opgive skattereformen. Det vil fra Fremskridtspartiets side blive hilst med allerstørste begejstring. Det vil unægtelig lette mulighederne for, at regeringen og Fremskridtspartiet i 1990 og 1991 osv. kan få ændret en lang række af de dårligdomme på skatteområdet, der er i skattereformen, så en sådan erklæring vil blive hilst med stor velvilje.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Det gør mig faktisk meget trist til mode, at vi har en statsminister, der synes, at han har belæg for at stå op og sige, at han ikke har overtrådt nogen aftaler.

Jeg var til stede i hele det forløb. Jeg tror ikke, jeg gik glip af ét eneste minut. Vi var to – der er til stede her i salen – der var med næsten lige meget; det var den nuværende økonomiminister og mig. Derfor synes jeg egentlig, at det havde været nok så interessant som at høre statsministerens efterrationalisering, må jeg desværre sige, at høre økonomiministerens erindring om forløbet.

Hvordan skal man forstå situationen, når der kan findes dokumenter frem fra skattereformforhandlingerne, før regeringen fremsatte sit forslag om at forhøje selskabsskatten – fra den 20. marts 1985 f.eks. – der viser, at man dér opererer med en forhøjelse af selskabsskatten til 50 pct.? Det står der udtrykkeligt, det er med i provenuoversigten.

Derefter sker det så forskudt, men Det Radikale Venstre markerer sin holdning, at det er en del af skattereformen, meget præcist i betænkningens bidraget og insisterer på, at det fortsat figurerer i alle følgende dokumenter i skattereformforhandlingerne. Hvordan kan man så komme til noget andet resultat, end at det er en del af aftalen? Jeg synes, det er utrolig spidsfindigt og for så vidt også meget nedslående.

Man kan selvfølgelig spørge, hvorfor man skal pinde i alt det gamle, men det skal man jo af de grunde, som hr. Svend Auken nævnte. Hvordan kan man med ro i sindet overveje nye store, langsigtede aftaler, når man møder den slags – havde jeg nær sagt – fuldstændig uforudsigelige efterrationaliseringer af tidligere aftaler?

Jeg mener ikke, hr. statsminister, at dette er et spørgsmål om manglende forudseenhed fra socialdemokratiske forhandlers side. Teksterne er klare nok, og hvis statsministeren er interesseret, har jeg til lejligheden taget ikke bare det afsluttende dokument med, men alle dokumenterne fra den 20. marts 1985 og frem til den afsluttende forhandling.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg har her aftalen om skattereformen i den af regeringen udgivne form. Statsministeren mente ikke, at det deraf fremgik, at selskabsskatten var omfattet, og derfor vil jeg godt stille det spørgsmål til statsministeren, som jeg har stillet ved andre lejligheder, men som jeg ikke mener jeg har fået svar på.

Beskatning af selskaber er nævnt på side 4, selskabsskatten er nævnt på side 6, beskatning af selskaber er nævnt på side 13; selskabsskatteprocenten på 50 er nævnt på side 6, og procenten på 50 er nævnt på side 13.

Må jeg spørge statsministeren, hvor mange gange en sag skal være nævnt i en aftale indgået med den nuværende statsminister, før den nuværende statsminister mener, den er bindende?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Den skal kun være nævnt én gang, men så skal det også være i selve aftaleteksten på en sådan måde, at det klart af denne fremgår, at dette er et led i aftalen. Sådan var det ikke, da skattereformen blev skrevet.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Det, jeg står med her, hr. statsminister, er aftaleteksten. Skal der ovenover det sted, hvor det er nævnt, samtidig være nævnt, at det er bindende, før en aftale med den nuværende statsminister er bindende?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Til sidst vil også hr. Stavad forstå det. Det er ikke en bindende aftale, at et bestemt de factotal for, hvad én skatteform indbringer, er nævnt i en kolonne. Det er ikke et led i en aftale.

På en lang række andre områder er der helt bindende aftaler om dansk skatteret i skattereformen, og dem har regeringen levet 100 pct. op til, og det agter vi fortsat at gøre.

På mange områder har den nuværende regering tanker om at ændre i vor forældede skatte-lovgivning. Vi har bunker af ideer om det. Men vi gør det ikke, før vi er enige med hele kredsen af skattereformpartier. Det er, fordi vi har en aftale, og den holder vi.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Der er kun én kolonne i den aftale, vi indgik.

[Stavad]

Den findes på side 6, hvor både provenuet og procenten og selskabsbeskatning er nævnt. Derudover er selskabsskatten nævnt på side 4 og på side 13. Der findes ingen kolonner på de to sider.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Som hr. Lykketoft fremhævede det, var statsministeren ikke selv til stede under de meget lange og i øvrigt spændende forhandlinger omkring skattereformen. Det var jeg og en række andre, også økonomiministeren, og derfor synes jeg, det er et rimeligt spørgsmål, som hr. Lykketoft stillede til økonomiministeren, om han fra Folketingets talerstol vil bestride den sagsfremstilling, som hr. Lykketoft gav af forhandlingsforløbet.

Må jeg endelig sige til hr. Behnke, at når vi diskuterer, hvilke konsekvenser vi skal drage, er det ikke kun i relation til skattereformaftalen. Vi har desværre en række eller i hvert fald to andre alvorlige tilfælde af aftalebrud fra den nuværende regering i forbindelse med den netop indgåede aftale omkring finansloven.

Det, der er vores dilemma i Socialdemokratiet – og jeg vil sige det hensynsløst ærligt – er, at vi på den ene side ikke kan se, hvordan det danske samfunds problemer skal løses uden et bredt samarbejde og uden, at vi indgår aftaler mange partier imellem; og på den anden side står vores angst for eller vores bekymring ved at indgå nye aftaler, så længe bestående aftaler ikke overholdes af den anden part.

Økonomiministeren (Niels Helveg Petersen):

Hr. Lykketoft sagde i sit allerførste indlæg i dag, tror jeg det var, at i denne sag var kun én forklaring mulig. Her accepteredes ikke partsindlæg for noget andet synspunkt end det, som var hr. Lykketofts synspunkt. Derfor har jeg også holdt mig tilbage fra at tage ordet. Det er jo helt meningsløst at føre en debat, hvis modparten på forhånd har sagt, at ethvert partsindlæg for noget andet synspunkt end hans eget ikke tæller.

Men nu blev der altså stillet et direkte spørgsmål, om jeg kunne godkende den sagsfremstilling, som hr. Lykketoft har givet, og svaret er nej. Jeg anser det for at være sådan, at regeringen gennemførte den ændring af selskabsskatteprocenten, som blev gennemført i

foråret 1985, uden at Socialdemokratiet stemte for den, og derfor var selskabsskatteprocenten, da vi kom til skattereformforhandlingerne, 50. Det var den blevet allerede et par måneder forinden.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg synes, det er en ejendommelig sag, Socialdemokratiet er ude i for os andre udenforstående. Vi sagde allerede dengang, og vi siger det nu – så må det være selvindlysende – at en lov, man ikke selv har stemt for, kan man ikke påberåbe sig er et led i et forlig. Det sagde vi dengang, det blev vedtaget. Vi vil give statsministeren fuldkommen ret i denne diskussion her.

Jeg forstår ikke, at Socialdemokratiet vil føre denne diskussion, fordi den forvrænger det, der er det egentlige, nemlig at regeringen nu åbner for skattehuller, at den gennemfører en sænkning af skatteprocenten uden at foretage den fradragssanering, der er nødvendig. Det var bedre at koncentrere debatten om dette end at postulere et forligsbrud.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

Det lykkedes desværre ikke at få hr. Svend Auken til helt at fraskrive sig Socialdemokratiets andel i skattereformen. Til gengæld fornemmede jeg af hr. Svend Aukens seneste indlæg, at Socialdemokratiet fremover vil afstå fra at indgå større aftaler med regeringen. Det hilses med lige så stor tilfredshed.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg kan godt forstå, at debatten er generende for økonomiministeren.

Jeg mener ikke, økonomiministeren svarede på det, som vi spurgte ham om. Det afgørende i denne sagsfremstilling er følgende: Vi andre sagde, at det kan, når man fremskynder vedtagelsen af selskabsskatten, så også være en del af aftalen. Derefter gjorde Det Radikale Venstre med hr. Bernhard Baunsgaard og dengang hr. Niels Helveg Petersen og fru Aase Olesen et enormt konsekvent arbejde for i enhver sammenhæng at få fastslået, til trods for at det ikke blev vedtaget samtidig, at det var en del af aftalen. Det er det, der står i Det Radikale Venstres betænkningssbidrag.

[Lykketoft]

Jeg går ud fra, at den nuværende økonomiminister har været med til at formulere det. Det var det, som den radikale forhandlingsdelegation i ugerne efter den 29. marts 1985 mødte op til forhandlingerne med og insisterede på blev slået fast i forhandlingskredsen. Det er derfor, at selskabsskatteforhøjelsens provenu står i oversigten over, hvad skattereformen omfatter. Der står jo ikke alt muligt andet. Der står ikke noget om ejendomsskatter, der står ikke noget om moms, der står ikke noget om alt det, som ikke er omfattet af aftalen.

Det var ikke mindst Det Radikale Venstres indsats, at dette blev kodificeret som en del af skattereformaftalen. Det er det, økonomiministeren ikke har dementeret, det er det, økonomiministeren ikke kan dementere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning**Lovforslaget**

vedtoges med 82 stemmer (KF, V, FP, RV, CD og KRF) mod 65 (S og SF).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra medlem af Folketinget *Ivar Hansen* (V), der har haft orlov på grund af sygdom, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 19. december atter kan give møde i Tinget. Stedfortræderens, *Sven B. Nielsens*, hverv som midlertidigt medlem af Folketinget er herefter ophørt fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af Folketinget *Ellefsen* (Fær.), der har haft orlov, jf. Folketingets forretningsordens § 42, stk. 3, litra b, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 19. december atter kan give møde i Tinget. Stedfortræderens, *Johs. M. Olsens*, hverv som midlertidigt medlem af Folketinget er herefter ophørt fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af Folketinget *Bertel Haarder* (V), der har haft orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 20. december atter kan give møde i Tinget. Stedfortræderens, *Pia Larsens*, hverv som midlertidigt medlem af Folketinget er herefter ophørt fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af Folketinget *Larsen-Ledet* (RV), der har haft orlov på grund af sygdom, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 22. december atter kan give møde i Tinget. Stedfortræderens, *Peter Hvid Jensens*, hverv som midlertidigt medlem af Folketinget er herefter ophørt fra nævnte dato at regne.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Landbrugs- og Fiskeriudvalget (19/12 89):

Udtræder: Mimi Jakobsen (CD)

Nyt medl.: Duetoft (CD)

Retsudvalget (19/12 89):

Udtræder: Søren Bastholm (CD)

Nyt medl.: Nør Christensen (CD)

Retsudvalget (20/12 89):

Udtræder: Sterup (KF)

Nyt medl.: Fischer (KF)

Uddannelsesudvalget (20/12 89):

Udtræder: Else Theill Sørensen (KF)

Nyt medl.: Sterup (KF)

Udtræder: Sterup (KF)

Ny stedf.: Else Theill Sørensen (KF)

Markedsudvalget (22/12 89):

Udtræder: Peter Hvid Jensen (RV)

Nyt medl.: Larsen-Ledet (RV)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 9. januar 1990 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående Folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Så skal jeg tilføje, at jeg ønsker alle medlemmer og alle medarbejdere i huset et godt nytår!

Mødet hævet kl. 15.05